

RÁMCOVÁ METODIKA VHODNOSTI DRUHOVEJ SKLADBY DREVÍN PRE FUNKČNÉ KATEGÓRIE PLÔCH ZELENE V PODMIENKACH SLOVENSKEHO VIDIEKA

Denis BECHERA - Gabriel KUCZMAN

FRAMEWORK METHODOLOGY OF SUITABILITY OF SPECIES AND SPECIES COMPOSITION FOR FUNCTIONAL CATEGORIES OF GREEN AREAS IN SLOVAK RURAL CONDITIONS

ABSTRAKT

O vidieku je možné hovoriť z rôznych uhlov pohľadu (3), jedným je vzhľad dediny(4), (6), dojem, ktorý vyvoláva. Obraz dediny odhaľuje ducha jej života(5). Plochy zelene sú nesmierne dôležitou zložkou vidieckeho priestoru. Zeleň vo vidieckom priestore má opodstatnenie predovšetkým ako sústava foriem, pokrývajúcich rozľahlé územia, ktoré sú vzájomne previazané. Cieľom príspevku je zostavenie rámcovej metodiky vhodnosti druhovej skladby drevín aplikovateľnej pre funkčné kategórie plôch zelene v podmienkach slovenského vidieka.

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

vidiek, druhová skladba drevín, verejné priestory

ABSTRACT

The countryside can be talked from different angles (3), one is the appearance of the village (4), (6), the impression it gives. The picture of the village reveals the spirit of its life (5). Green areas are an enormously important component of rural space. Greenery in rural areas is particularly relevant as a system of forms covering spacious areas that are interconnected. The aim of the paper is to compile a framework methodology of the suitability of species composition of tree species applicable to functional categories of green areas in conditions of Slovak countryside.

KEY WORDS:

countryside, species composition of trees, public spaces

Materiál a metodika

Východiskovým materiálom je publikovaná certifikovaná metodika hodnotenia vidieckej zelene v podmienkach ČR (1) spracovaná v rokoch 2011-2014 s názvom: Lokálna identita zeleněvenkovských sídel (Q1112A138), ktorá je príbuzná z rôznych hľadísk pre podmienky slovenského vidieka, ako jej identita, klimatické podmienky, urbanistická štruktúra, história, kultúra, drevinová skladba a ďalšie iné. Metodika bude obohatená aj o ďalšie príbuzné výskumy a publikácie (2), spracované v podmienkach slovenského vidieka.

Výsledky

Metodika bude overená a uplatnená na katastrálnych územiach vidieckych sídiel v rôznych morfológicko-morfometrických typoch reliéfu: v nížinnom, kotlinovom a horskom. V prvej fáze

riešenia sa zameriavame na dôkladnú analýzu vytypovaných vhodných vidieckych priestorov, ktorej súčasťou bude analýza mapových podkladov, územných plánov a overovanie v teréne. Skúmanými prvkami v rámci vybraných funkčných plôch verejných vidieckych priestoroch budú dreviny, ako nosné kostrové biologické prvky vidieckych priestorov. Analýza drevín sa uskutoční v každom funkčnom priestore verejného priestoru samostatne pre účely porovnania a vyhodnotenia v jednotlivých katastrálnych územiach. Stanovené hodnotiace kritériá drevín a ich kompozícií v konkrétnych verejných priestoroch vybraných vidieckych sídiel bude overované a upresňované pre potreby objektivizácie súčasného stavu drevín na vidieku. Na základe spracovaných analýz a hodnotení súčasného stavu skladby drevín a platných zásad a princípov tvorby verejných priestorov na slovenskom vidieku vznikne korelácia výsledkov, ktoré napomôžu v tvorbe a výbere druhovej drevinovej skladby. V záverečnej fáze výskumu sa zostaví odporúčaná druhová drevinová skladba pre jednotlivé funkčné priestory verejných priestorov vychádzajúc z dostupných pestovateľských a šľachtiteľských ústavov v rámci SR ako aj okolitých krajín, s príbuznými klimatickými podmienkami, aplikovateľné pre slovenský vidiek. Dosiiahnuté výsledky z výskumu viedli k zostaveniu doporučeného sortimentu, ktorý sa bude skladať z ekologicky, esteticky ako aj historicky vhodných druhov drevín, s cieľom podporiť špecifický ráz vidieka. Výsledky výskumu napomôžu k organizácii a usmerneniu výberu druhovej skladby drevín vo verejných priestoroch na slovenskom vidieku.

Záver

Príspevok zohľadňuje súčasnú problematiku zásad a uplatnenia drevinovej skladby vo verejných priestoroch slovenského vidieka. Vychádza z aktuálnych poznatkov z danej problematiky, ktoré sú inšpiráciou a východiskovými materiálmi pre aplikáciu metodiky.

Material and methods

The source material is a published certified methodology for evaluation rural greenery in the Czech Republic (1) processed in 2011-2014 entitled: Local identity of green areas in rural settlements (QI112A138), which is similar in various respects to Slovak rural conditions, such as identity, climatic conditions, urban structure, history, culture, tree species composition and more. The methodology will also be enriched with other related research and publications (2), processed in the conditions of the Slovak countryside.

Results

The methodology will be verified and applied in cadastral areas of rural settlements in various morphological-morphometric types of relief: lowland, basin and mountain. In the first phase of the solution, we focus on a thorough analysis of selected suitable rural areas, which will include analysis of maps, land use plans and field verification. The studied elements within selected functional areas of public rural areas will be woody species, as supporting skeletal biological elements of rural areas. Analysis of tree species will be carried out in each functional public space separately for the purpose of comparison and evaluation in individual cadastral territories. The given evaluation criteria of trees and their compositions in specific public areas of selected rural settlements will be verified and specified for the purposes of objectivization of the current state of trees in rural areas. Based on the processed analyzes and evaluations of the current state of the tree species composition and the valid principles and principles of creating public spaces in the Slovak countryside, a correlation of results will help to create and select a species tree species composition. In the final phase of the research, the recommended species tree species composition for individual functional spaces of public spaces will be compiled, based on available breeding and breeding institutes in the Slovak Republic and surrounding countries, with related climatic conditions applicable to the Slovak countryside. The results of the research have led to the compilation of the recommended assortment, which will assemble of ecologically, aesthetically and historically suitable tree species, in order to support the specific character of the countryside. The research results will help to organize and guide the selection of species composition of trees in public areas in the Slovak countryside.

Conclusion

The contribution takes into account current issues of principles and application of woody species composition in public areas of Slovak countryside. It is based on current knowledge of the given issue, which are inspiration and source materials for the application of the methodology.

ACKNOWLEDGMENTS

The publication is the result of VEGA 1/0044/17 projects Vegetation structures in urban settlements and their integrated assessment for ecosystem services.

REFERENCES

- [1] BAROŠ, A., BAROŠOVÁ, I., BOČEK, S., BUSINSKÝ, R., DEMKOVÁ, K., DOKOUPIL, L., KAŠKOVÁ, M., KUČERA, Z., MEDKOVÁ, L., ŠANTRŮČKOVÁ, M. & VELEBIL, J. (2014): Dřeviny a byliny vhodné pro venkovská sídla na vybraném území MAS České středohoří. VÚKOZ, v.v.i. a Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Průhonice a Praha.
- [2] BENČAŤ, F. (1982): Atlas rozšírenia cudzokrajných drevín na Slovensku a ich rajonizácia. Vydavateľstvo SAV. s. 368.
- [3] RUSKO, M., PAULOVÁ, I., VAŇOVÁ, J. & KRÁLIKOVÁ, R. (2017): Connectivity of quality management systems and environmental management systems. In Annals of DAAAM for 2017: Volume 28, No.1. The 28th DAAAM International Symposium. Zadar, Croatia, 08-11th November 2017. Vienna : DAAAM International, 2017, ISSN 2304-1382. ISBN 978-3-902734-14-3
- [4] SUPUKA, J. (2012): Tradície, prístupy a možnosti obnovy a rozvoja vidieka. In Životné prostredie. Bratislava: Ústav krajinskej ekológie SAV, roč. 46, č. 4, 176-179s. ISSN 0044-4863.
- [5] ŠARAFÍN, M.(2017): Vidiek – nové očakávania. Obecné noviny. In: Obecné noviny – týždenník miest a obcí.
- [6] TÓTH, A. & FERIANCOVÁ, E. (2013): The Role of Landscape Architecture in Rural Development. In: Škarpa, P. et al. (Eds.): MendelNet 2013 - Proceedings of International PhD Students Conference. Brno: Mendel University, 2013, pp.516-520.955 p. ISBN 978-80-7375-908-7.

CONTACT ADDRESS

Ing. Denis BECHERA

Department of Landscape Architecture, Faculty of Horticulture and Landscape Engineering, Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovak republik
University e-mail: xbechera@is.uniag.sk
Student PhD. - 4121V01 Garden and Landscape Architecture D-ARDFZKI D-ARD den

doc. Ing. Gabriel KUCZMAN, PhD.

Department of Landscape Architecture, Faculty of Horticulture and Landscape Engineering, Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovak republik
University e-mail: gabriel.kuczman@uniag.sk
docent CSc./PhD. - Department of Garden and Land Architecture (FZKI)
Office phonenumber: 421 37 641 5423
Address: KZaKA FZKI, SUA Nitra, Tulipánová 7, 949 01 Nitra, Slovak republik